

PŘEDMĚT:
BEZPEČNOSTNĚ-STRATEGICKÉ PERSPEKTIVY ČR

KOLO BUDOUCNOSTI

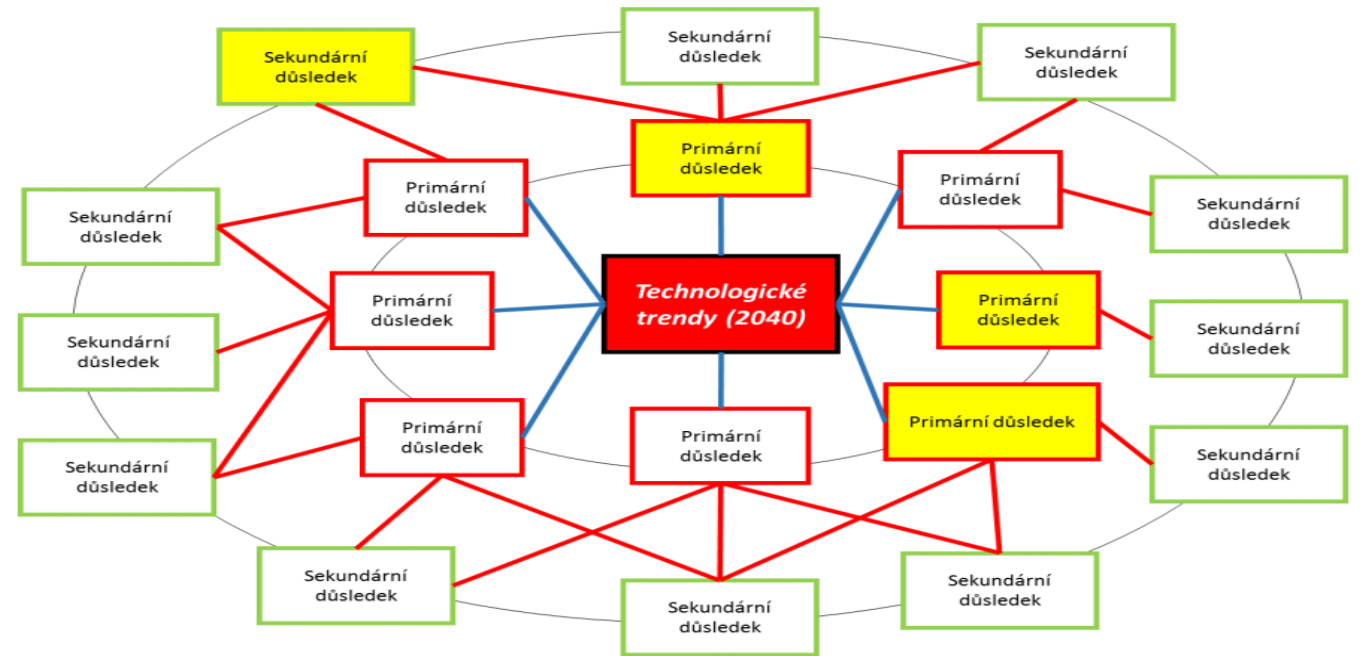
Procházka Josef

CÍL

1. OBJASNIT POUŽITÍ METODY KOLO BUDOUCNOSTI
2. PROCVIČIT TUTO METODU NA VHODNÉM PŘÍKLADU

UČEBNÍ OTÁZKY

- Jaký je účel metody kolo budoucnosti?
- K čemu se tato metoda využívá?
- Jakým způsobem se metoda používá?

Obrázek 1 Kolo budoucnosti – princip použití – příklad 1

Zdroj: Melichar 2018 (upraveno podle Potůček 2006)

OBSAH

ÚVOD

1. PŘÍSTUPY K VYUŽITÍ METODY KOLO BUDOUCNOSTI
2. PŘÍKLADY POUŽITÍ TÉTO METODY

ZÁVĚR

ÚVOD

PROCVIČOVANÉ METODY

- Tým A/Tým B,
- Brainstorming
- Strategic Foresight Analysis
- Kolo budoucnosti
- Red Team
- Scénáře

OBJASNĚNÍ METODY

Kolo budoucnosti

KOLO BUDOUCNOSTI: ÚČEL (1/1)

- Vytvořena 1971 studentem Jeromem C. Glennem, univerzita Antioch Graduate School of Education.
- Metoda využívána pro potřeby politické analýzy a prognózy.
- Strukturální prognostická metoda (kvalitativní a explorativní).
- Využívá informace o minulosti a přítomnosti, směřuje do budoucnosti.
- Odpovídá na otázku:
 - ***Co a kdy by mohlo v budoucnosti nastat a za jakých podmínek?***
 - ***Co musíme učinit, aby daná situace nenastala nebo jsme zmírnili její dopady?***

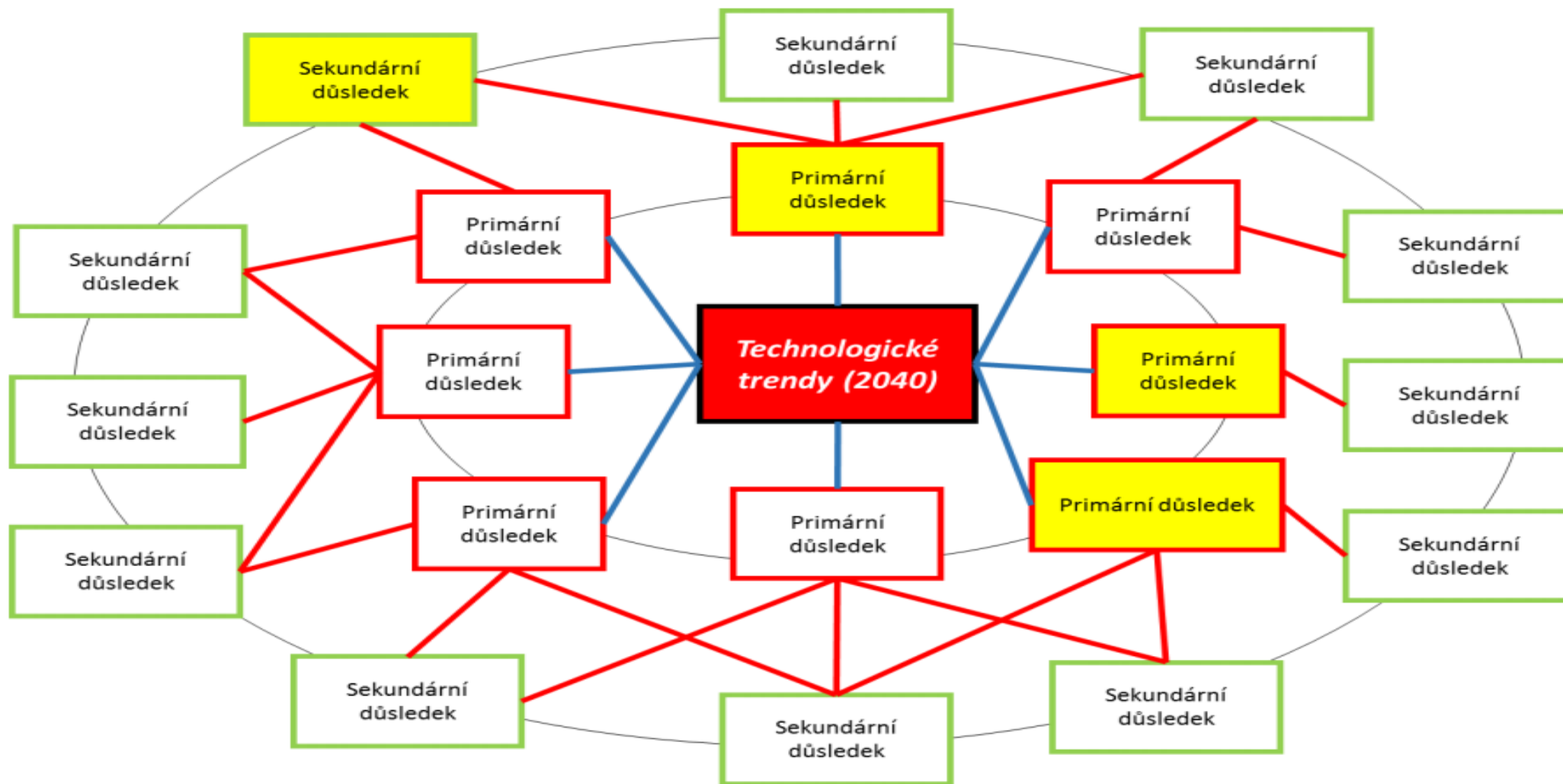
KOLO BUDOUCNOSTI: ÚČEL (1/2)

- **Hodnotí možné dopady událostí nebo trendů.**
- Odpovídá na otázku: Jaké jsou důsledky určité události nebo trendu?
- Vytváří představu o tom, co je nutné učinit, aby se situace řešila!
- Umožňuje strukturování myšlenek a generování otázek k budoucnosti.
- Ukazuje řetězení událostí, ne všechny důsledky se projevují ve stejném čase a za stejných podmínek.
- Využívá strukturovaného grafického schématu.

KOLO BUDOUCNOSTI: ÚČEL (1/3)

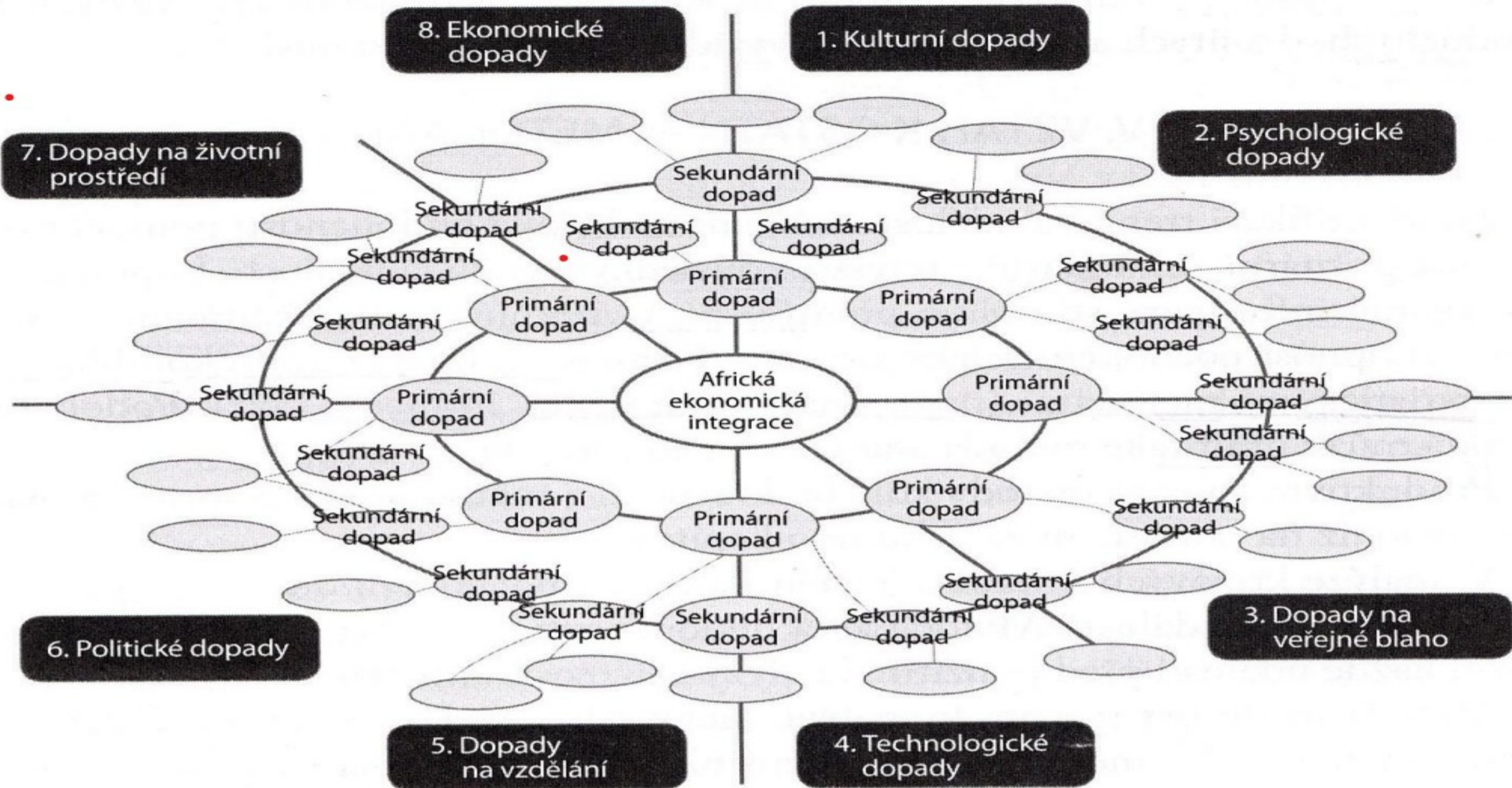
- Využitelná v prostředí s vysokým stupněm nejistoty.
- Vhodná pro prognostickou podporu strategického řízení.
- Jaké jsou dopady událostí (krizí, konfliktů) nebo trendů (zadlužování veřejných financí, stárnutí populace, klimatické změny, ...) na určitou oblast veřejné politiky, společnost, organizaci, ...
- Analýza bezpečnostního prostředí a jeho dopadů např. v rámci zpracování bezpečnostní či obranné strategie.
- Využitelná k tvorbě podkladů (analýzám) při tvorbě či aktualizaci scénářů budoucího vývoje např. bezpečnostního prostředí, technologického vývoje, ...

KOLO BUDOUCNOSTI – PŘÍSTUPY

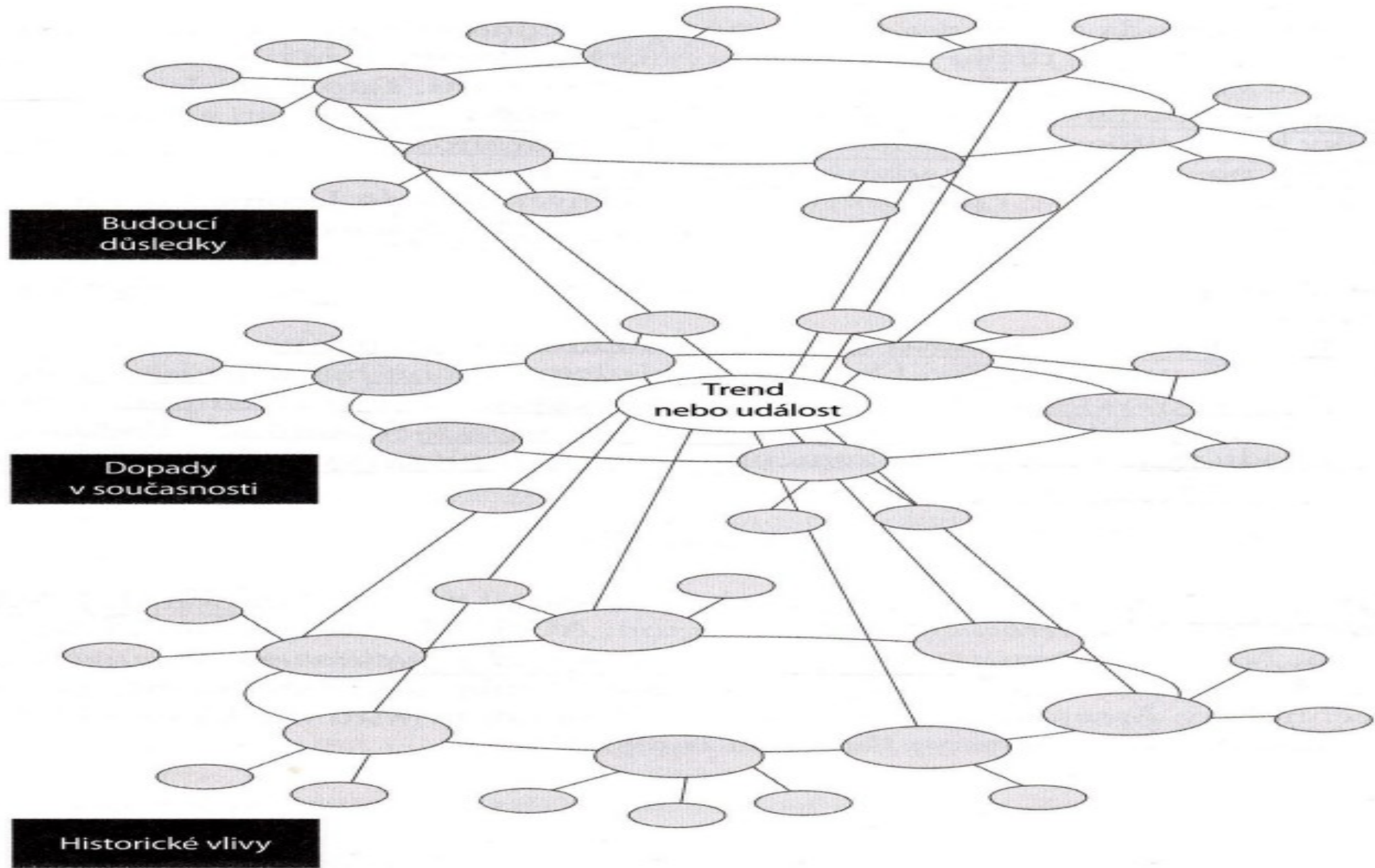

Obrázek 1 Kolo budoucnosti – princip použití – příklad 1

Zdroj: Melichar 2018 (upraveno podle Potůček 2006)

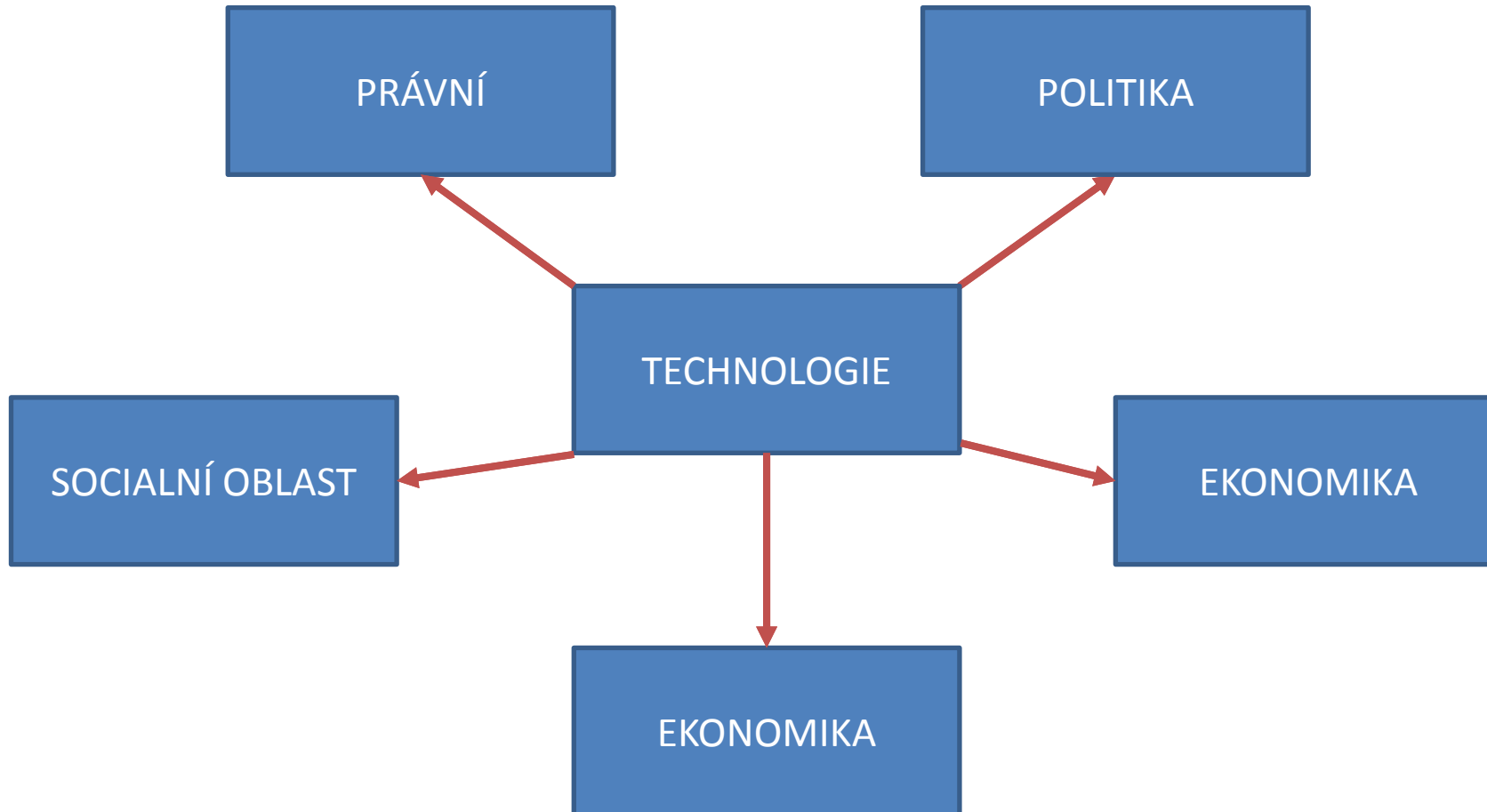

Zdroj: Glenn, J. C., The Futures Wheel. In Glenn, J. C. and Gordon, T. J. (2003), s. 11.

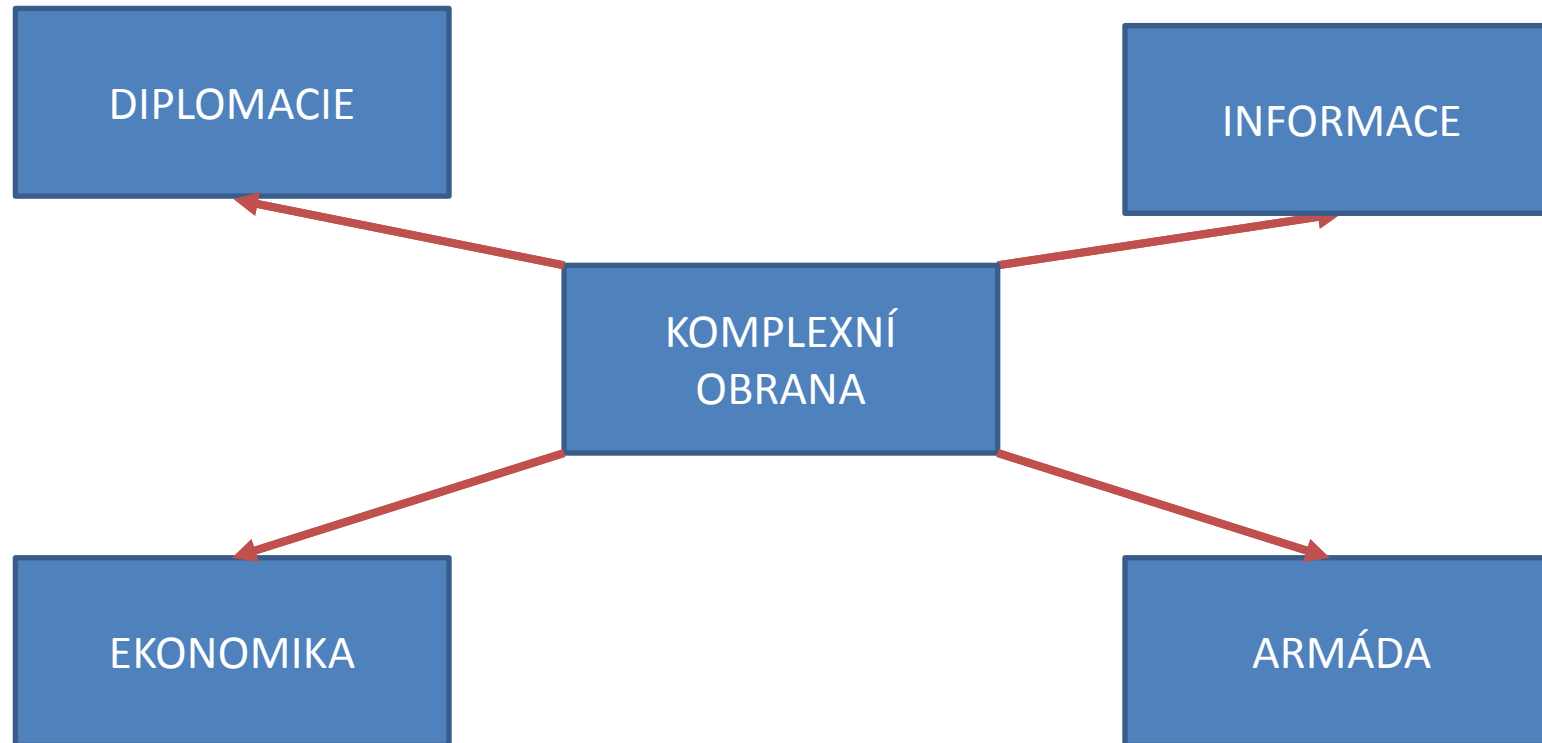
KOLO BUDOUCNOSTI

- K události nebo trendu paprskovitě připisovat události, ke kterým může dojít.
- Využití sektorové analýzy dle PESTLE

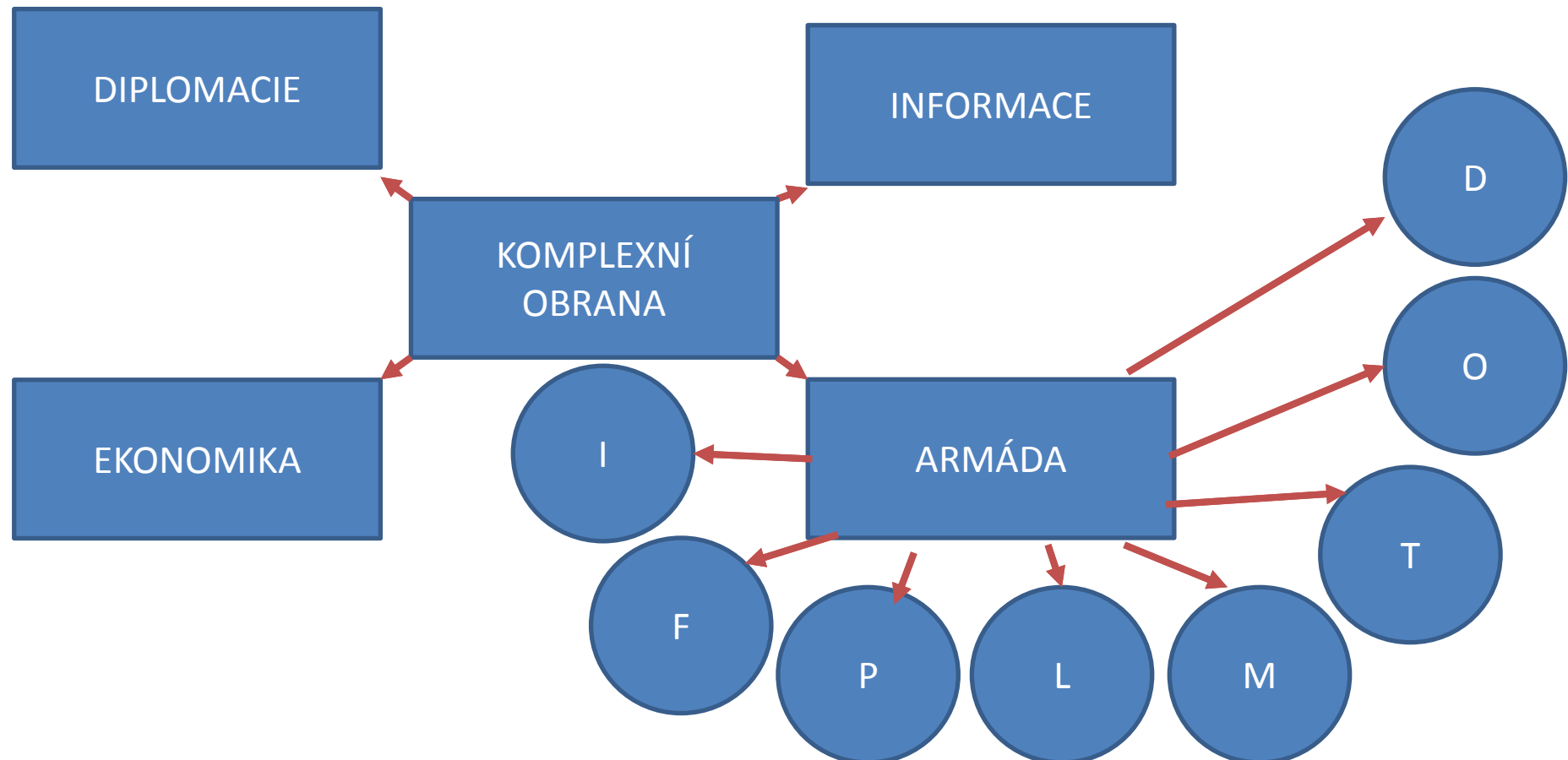
KOLO BUDOUCNOSTI

- K této události nebo trendu paprskovitě připisovat události, ke kterým může dojít.
Využití nástrojů moci státu dle DIME, DIMEFIL apod

KOLO BUDOUCNOSTI

- Druhý prstenec tvoří sekundární dopady: např. přístup dle DOTMLPFI
- Lze pokračovat do doby vyjasnění všech dopadů řešené události či trendu.

KOLO BUDOUCNOSTI

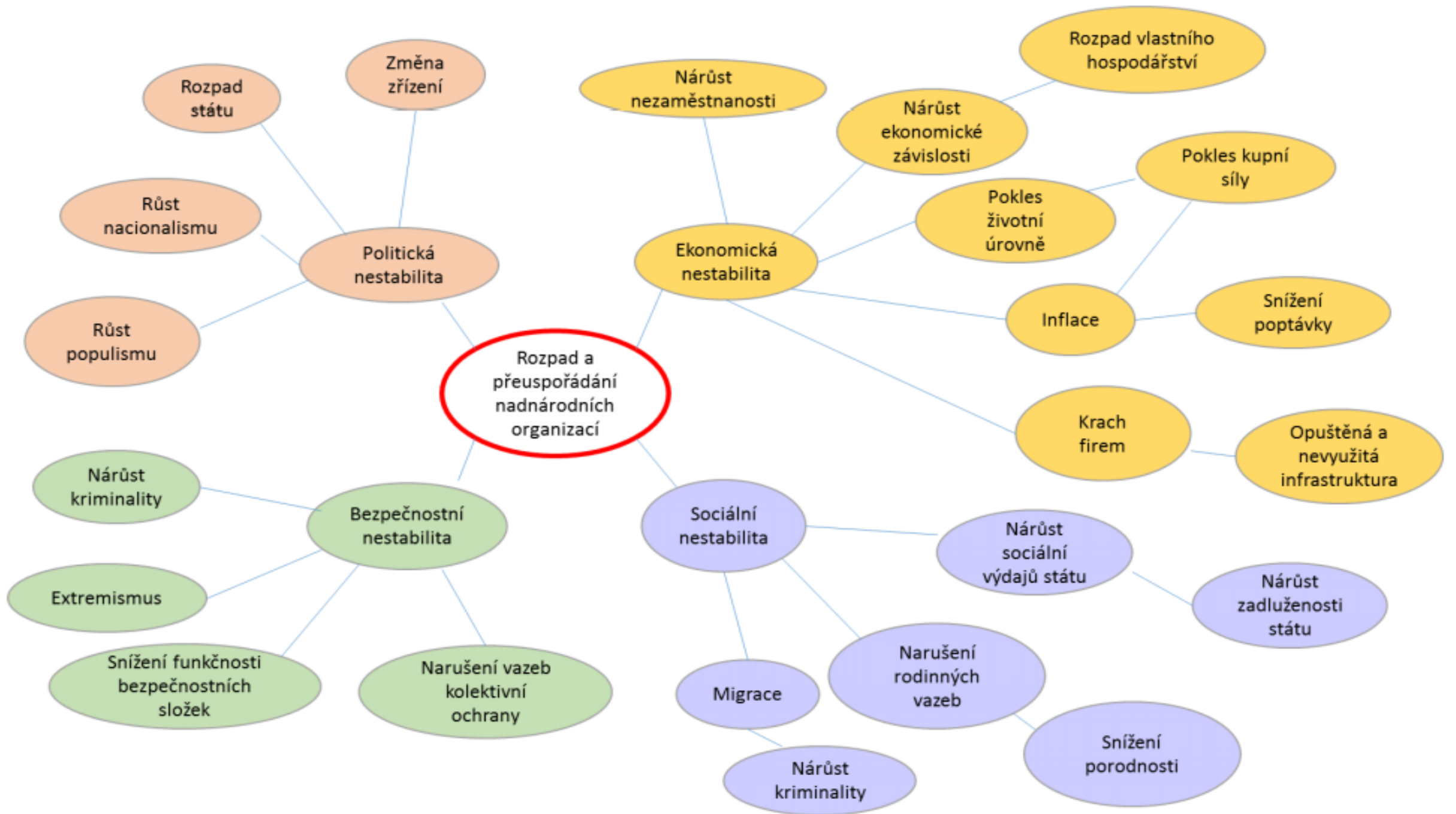
Výhoda:

- Stimulace systematického, komplexního uvažování
- Umožňuje zkoumat události a trendy komplexně ve vzájemných souvislostech.

Nevýhoda:

- Výsledky dosažené touto metodou jsou přímo ovlivněny znalostmi a zkušenostmi zpracovatelského týmu.
- Proto je nutné věnovat náležitou pozornost výběru týmu a zajistit jeho přípravu.

APLIKACE METODY: PŘÍKLAD

Narušení prvků KI

Kriminální
nárůst

Emigrace

Radikalizace,
hledání
viníka

Nepokoje

Black out

Inovace

Sociální

Technologické

Nezaměstnanost

Snížení
životní
úrovně

Ekonomické

Narušení prvků KI

Vojenské

Omezená
připravenost
AČR

Narušení
zásobování
OS

Narušení
obchodu a
výpadky
na trhu

Politické

Povolání
záloh

Omezení
demokrati

Selhání
státu,
rozpad
vládnutí

Zr
c

Obnova
ekonomiky

Krizové
řízení

Zadlužení
příštích
generací

ZÁVĚR

- Kolo budoucnosti je kvalitativní, explorativní prognostická metoda.
- Umožňuje strukturované přemýšlení o dopadech událostí, trendů.
- Identifikovány jsou primární, sekundární i terciální úrovně důsledků.
- Výsledky metody jsou graficky zobrazeny.
- Metoda je velmi často využívána v rámci policy analysis – kombinována s brainstormingem.
- Výsledek závisí na složení a schopnostech expertního týmu

LITERATURA

- Potůček, M. et al (2006): Manuál prognostických metod. Praha: SLON. s. 78-88. (sken v IS)